Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

18. december 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – industripolitik – informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester – direktiv (EU) 2015/1535 – begrebet »teknisk forskrift« – national lovgivning, hvorefter kildekoden til software, der er registreret i skattemyndighedens database, skal udleveres til et organ, der foretager overensstemmelseskontrol af, at de tekniske skattekrav er opfyldt – artikel 34 TEUF – foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion – proportionalitetsprincippet«

I sag C-353/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager, sektionen for Riga, Letland) ved afgørelse af 13. maj 2024, indgået til Domstolen den 15. maj 2024, i sagen

SIA »EUROPARK LATVIA«,

SKIDATA GmbH

mod

Valsts ieņēmumu dienests,

procesdeltagere:

SIA »19 point«,

SIA »Ernst & Young Baltic«,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Schalin, og dommerne M. Gavalec (refererende dommer) og Z. Csehi,

generaladvokat: J. Kokott,

* Processprog: lettisk.

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– SIA »EUROPARK LATVIA« ved advokāts S. Petrovičs,

– SKIDATA GmbH ved jurists R. Gasūns,

– den lettiske regering ved J. Davidoviča og K. Pommere, som befuldmægtigede,

– den tjekkiske regering ved A. Edelmannová, M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved M. Escobar Gomez, L. Malferrari og I. Naglis, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, nr. 11), og artikel 8, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EFT 1998, L 204, s. 37), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 (EUT 2012, L 316, s. 12) (herefter »direktiv 98/34«), og artikel 34 TEUF.

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem SIA »EUROPARK LATVIA« (herefter »Europark«) og SKIDATA GmbH (herefter »Skidata«) på den ene side og Valsts ieņēmumu dienests (den nationale skatte- og afgiftsmyndighed, Letland, herefter »skattemyndigheden«) på den anden side vedrørende en afgørelse, hvorved sidstnævnte udelukkede automatiske betalingsanordninger fremstillet af Skidata fra sin database.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 98/34

3 Artikel 1 i direktiv 98/34 bestemte:

»I dette direktiv forstås ved:

1) »produkt«: alle produkter, der fremstilles industrielt, og alle landbrugsprodukter, herunder også fiskeriprodukter

[...]

3) »teknisk specifikation«: en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger karakteristika for et produkt, som f.eks. kvalitet, brugsegenskaber, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter for varen vedrørende handelsmæssig betegnelse, terminologi, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning eller etikettering samt procedurer for overensstemmelsesvurdering.

   [...]

4) »andet krav«: et krav, der ikke er en teknisk specifikation, og som pålægges et produkt af bl.a. forbruger- eller miljøbeskyttelseshensyn, og som vedrører produktets livscyklus efter markedsføring, såsom betingelser for anvendelse, genanvendelse, genbrug eller bortskaffelse, når disse betingelser kan influere betydeligt på sammensætningen af produktet, dets natur eller afsætningen af det.

5) »forskrift vedrørende tjenester«: et krav af generel karakter vedrørende adgang til at optage og udøve virksomhed i forbindelse med tjenester, der er omhandlet i denne artikels nr. 2, navnlig bestemmelser vedrørende tjenesteyderen, tjenesterne og tjenestemodtageren, dog undtaget forskrifter, der ikke specifikt tager sigte på de i samme nr. definerede tjenester.

[...]

11) »teknisk forskrift«: en teknisk specifikation eller et andet krav eller en forskrift vedrørende tjenester, herunder de administrative bestemmelser, der gælder herfor, som retligt eller faktisk skal overholdes ved markedsføring, levering eller anvendelse af en tjeneste, eller etablering af en operatør af tjenester i en medlemsstat eller i en væsentlig del af denne stat, samt medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt eller forbud mod levering eller anvendelse af en tjeneste eller mod, at en tjenesteyder etablerer sig, jf. dog artikel 10.

   De tekniske forskrifter, der faktisk skal overholdes, er navnlig følgende:

   – en medlemsstats love eller administrative bestemmelser, der henviser enten til tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, eller til fagkodekser eller kodekser for god praksis, der igen henviser til tekniske specifikationer eller andre

krav eller forskrifter vedrørende tjenester, og hvis overholdelse giver formodning om, at der er overensstemmelse med de krav, der er fastsat i de nævnte love eller administrative bestemmelser

– frivillige aftaler, som de offentlige myndigheder er kontraherende part i, og som af hensyn til almenvellet tager sigte på at opfylde tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, bortset fra udbudsbetingelser i forbindelse med offentlige indkøbsaftaler

– tekniske specifikationer, andre krav, eller regler vedrørende tjenester, til hvilke der er knyttet skattemæssige eller finansielle foranstaltninger, som påvirker forbruget af produkterne eller tjenesterne ved at tilskynde til overholdelse af disse tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester; tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, som er knyttet til de nationale sociale sikringsordninger, er ikke omfattet.

  Omfattet er tekniske forskrifter, der fastsættes af de af medlemsstaterne udpegede myndigheder, og som er opført på en liste, der skal udarbejdes af [Europa-]Kommissionen inden den 5. august 1999 inden for rammerne af det i artikel 5 omhandlede udvalg.

  Listen ændres efter samme procedure.

12) »Udkast til teknisk forskrift«: en tekst til en teknisk specifikation eller et andet krav eller en forskrift vedrørende tjenester, herunder administrative bestemmelser, der er udarbejdet med henblik på at vedtage den eller senere få den vedtaget som en teknisk forskrift, og som befinder sig på et forberedende stadium, hvor det stadig er muligt at foretage væsentlige ændringer.

[...]«

4 Dette direktivs artikel 8, stk. 1, første afsnit, fastsatte:

»Med forbehold af artikel 10 sender medlemsstaterne straks Kommissionen ethvert udkast til teknisk forskrift, medmindre der er tale om en almindelig gengivelse af en international eller europæisk standard, i hvilket tilfælde det vil være tilstrækkeligt at oplyse herom. De meddeler ligeledes Kommissionen grundene til, at det er nødvendigt at indføre en sådan teknisk forskrift, medmindre disse grunde allerede fremgår af udkastet.«

Direktiv 2015/1535

5 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT 2015, L 241, s. 1) ophævede og erstattede direktiv 98/34 fra den 7. oktober 2015.

6 Artikel 1, stk. 1, i direktiv 2015/1535 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

a) »produkt« alle produkter, der fremstilles industrielt, og alle landbrugsprodukter, herunder også fiskeriprodukter

[...]

c) »teknisk specifikation« en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger karakteristika for et produkt, som f.eks. kvalitet, brugsegenskaber, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter for varen vedrørende handelsmæssig betegnelse, terminologi, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning eller etikettering samt procedurer for overensstemmelsesvurdering.

[...]

d) »andet krav«: et krav, der ikke er en teknisk specifikation, og som pålægges et produkt af bl.a. forbruger- eller miljøbeskyttelseshensyn, og som vedrører produktets livscyklus efter markedsføring, såsom betingelser for anvendelse, genanvendelse, genbrug eller bortskaffelse, når disse betingelser kan influere betydeligt på sammensætningen af produktet, dets natur eller afsætningen af det

e) »forskrift vedrørende tjenester«: et krav af generel karakter vedrørende adgang til at optage og udøve virksomhed i forbindelse med tjenester, der er omhandlet i litra b), navnlig bestemmelser vedrørende tjenesteyderen, tjenesterne og tjenestemodtageren, dog undtaget forskrifter, der ikke specifikt tager sigte på de i nævnte litra definerede tjenester.

[...]

f) »teknisk forskrift«: en teknisk specifikation eller et andet krav eller en forskrift vedrørende tjenester, herunder de administrative bestemmelser, der gælder herfor, som retligt eller faktisk skal overholdes ved markedsføring, levering eller anvendelse af en tjeneste, eller etablering af en operatør af tjenester i en medlemsstat eller i en væsentlig del af denne stat, samt medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt eller forbud mod levering eller anvendelse af en tjeneste eller mod, at en tjenesteyder etablerer sig, jf. dog artikel 7.

De tekniske forskrifter, der faktisk skal overholdes, er navnlig følgende:

i) en medlemsstats love eller administrative bestemmelser, der henviser enten til tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, eller til fagkodekser eller kodekser for god praksis, der igen henviser til tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, og hvis overholdelse giver formodning om, at der er overensstemmelse med de krav, der er fastsat i de nævnte love eller administrative bestemmelser

ii) frivillige aftaler, som de offentlige myndigheder er kontraherende part i, og som af hensyn til almenvellet tager sigte på at opfylde tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, bortset fra udbudsbetingelser i forbindelse med offentlige indkøbsaftaler

iii) tekniske specifikationer, andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, til hvilke der er knyttet skattemæssige eller finansielle foranstaltninger, som påvirker forbruget af produkterne eller tjenesterne ved at tilskynde til overholdelse af disse tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester; tekniske specifikationer eller andre krav eller forskrifter vedrørende tjenester, som er knyttet til de nationale sociale sikringsordninger, er ikke omfattet.

Omfattet er tekniske forskrifter, der fastsættes af de af medlemsstaterne udpegede myndigheder, og som er opført på en liste, udarbejdet og opdateret, hvor det er relevant, af Kommissionen inden for rammerne af det i artikel 2 omhandlede udvalg.

Listen ændres efter samme procedure.

g) »udkast til teknisk forskrift«: en tekst til en teknisk specifikation eller et andet krav eller en forskrift vedrørende tjenester, herunder administrative bestemmelser, der er udarbejdet med henblik på at vedtage den eller senere få den vedtaget som en teknisk forskrift, og som befinder sig på et forberedende stadium, hvor det stadig er muligt at foretage væsentlige ændringer.

[...]«

7 Dette direktivs artikel 5, stk. 1, første afsnit, fastsætter:

»Med forbehold af artikel 7 meddeler medlemsstaterne straks Kommissionen ethvert udkast til teknisk forskrift, medmindre der er tale om en almindelig gengivelse af en international eller europæisk standard, i hvilket tilfælde oplysning om den relevante standard vil være tilstrækkelig. De meddeler ligeledes Kommissionen grundene til, at det er nødvendigt at indføre en sådan teknisk forskrift, medmindre disse grunde allerede fremgår af udkastet.«

Lettisk ret

Lov om skatter og afgifter

8 Artikel 28^1, stk. 4^1, i Likums Par nodokļiem un nodevām (lov om skatter og afgifter) bestemmer:

»Skatte- og afgiftspligtige personer kan anvende elektroniske anordninger og elektronisk udstyr, som opfylder de tekniske krav til elektroniske apparater og elektronisk udstyr til registrering af afgifter og andre betalinger, og som har været underkastet en overensstemmelseskontrol. Vedligeholdelsen af det elektroniske udstyr kan udføres af en leverandør af vedligeholdelsesydelser, som har været genstand for en overensstemmelseskontrol i henhold til lovgivningen.«

Reglerne om anvendelse

9 Artikel 121[4], nr. 4, i Ministru kabineta noteikumi Nr. 96 »Nodokļu un citu maksājumureģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība« (ministerrådets dekret nr. 96 om de nærmere bestemmelser for anvendelse af elektroniske anordninger og udstyr til registrering af afgifter og andre betalinger) af 11. februar 2014 (herefter »reglerne om anvendelse«) bestemmer:

»Med henblik på gennemførelsen af en overensstemmelseskontrol af modellerne af kasseapparater, hybridkasseapparater, kassesystemer, specialiserede anordninger og specialiseret udstyr, ændringer heraf og versionerne af softwaren i dem skal leverandøren af vedligeholdelsesydelser forelægge organet teknisk dokumentation på producentens sprog og vedlægge en notarbekræftet oversættelse til det nationale sprog. Den tekniske dokumentation skal indeholde: kildekoden (datamatiske instruktioner, som kan læses af mennesker og er blevet udfærdiget af en programmør) og objektkoden (samling af symboler, som læses af en computer med henblik på eksekveringen af et program, som er kompileret af en programmør) i den registrerede software og det skatte- og afgiftsmæssige hukommelsesmodul.«

10 Artikel 121[5] i disse regler om anvendelse bestemmer:

»Inden for seks måneder fra modtagelsen af de dokumenter, der er omhandlet i dette dekrets artikel 121[4], skal overensstemmelseskontrolorganet udstede og fremsende leverandøren af vedligeholdelsesydelser en overensstemmelseserklæring om, at modellen af kasseapparat, hybridkasseapparat, kassesystem, specialiseret anordning eller specialiseret udstyr, samt ændringen heraf eller versionen heraf er i overensstemmelse med de tekniske krav til elektroniske anordninger og elektronisk udstyr til registrering af afgifter og andre betalinger, eller meddele, at det afviser at udstede en sådan overensstemmelseserklæring.«

11 Artikel 129[4], nr. 6, i de nævnte regler om anvendelse har følgende ordlyd:

»Når modellen eller ændringen af et kasseapparat, et hybridkasseapparat, et kassesystem, en specialiseret anordning eller specialiseret udstyr, hvis vedligeholdelse udføres af en leverandør af vedligeholdelsesydelser, registreres i skattemyndighedens enhedsdatabase (register), skal denne leverandør, hvad enten der er tale om producenten af udstyret eller anordningen eller en godkendt repræsentant for producenten, inden for 24 timer udlevere kildekoden til den registrerede software til skattemyndigheden, såfremt denne anmoder herom.«

12 Artikel 129[17], stk. 1, punkt 1.2.2, i reglerne om anvendelse fastsætter:

»Skattemyndigheden udelukker følgende fra sin enhedsdatabase (register): kasseapparater, hybridkasseapparater, kassesystemer, specialiserede anordninger og specialiseret udstyr, som er registreret i en brugers navn, [hvis] de ikke opfylder de betingelser, der er fastsat i reguleringslovgivningen med hensyn til de tekniske krav til elektroniske anordninger og elektronisk udstyr til registrering af afgifter og andre betalinger. Skattemyndigheden underretter inden for 15 dage brugeren om udelukkelsen fra enhedsdatabasen (registret).«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 Europark er et lettisk handelsselskab, der leverer parkeringsydelser på transportområdet. Skidata er et østrigsk handelsselskab, der fremstiller automatiske betalingsanordninger i Østrig og eksporterer dem til 25 medlemsstater, herunder Letland.

14 Den 30. juni og den 27. november 2015 købte Europark otte automatiske betalingsanordninger hos Skidata, som mellem den 8. oktober og den 30. december 2015 blev registreret som sådanne af den nationale skattemyndighed i dennes database.

15 Ved skrivelse af 16. maj 2022 meddelte SIA »Ernst &Young Baltic Ltd«, der er det organ, der har til opgave at foretage overensstemmelseskontrol af tekniske skattekrav til kasser og automatiske anordninger, den nationale skattemyndighed, at den havde afslået at udstede en overensstemmelseserklæring for disse otte anordninger med den begrundelse, at »SIA 19 point«, som er leverandøren af vedligeholdelsesydelser, ikke havde meddelt organet de oplysninger, der er fastsat i artikel 121^4, nr. 4, i reglerne om anvendelse, dvs. kildekoden og objektkoden til den registrerede software i de nævnte anordninger.

16 Ved afgørelse af 2. september 2022 fjernede denne myndighed dem derfor fra sin database.

17 Europark og Skidata har herefter anlagt sag med påstand om annullation af denne afgørelse ved administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager, sektionen for Riga, Letland), som er den forelæggende ret. De har gjort gældende, at reglerne om anvendelse kræver, at den registrerede softwares kildekode og objektkode meddeles, og at de udgør et teknisk krav, som skulle have været meddelt Kommissionen i overensstemmelse med forskrifterne i direktiv 2015/1535.

18 De har i øvrigt anført, at Europark som erhverver af en brugsret til en software ikke lovligt kan tilvejebringe og videregive softwarens kildekode på eget initiativ uden samtykke fra producenten Skidata, eftersom denne kode tilhører producenten Skidata og er omfattet af forretningshemmeligheden. Forpligtelsen til at angive kildekoden udgør således et uforholdsmæssigt indgreb i producentens intellektuelle ejendomsret.

19 I denne sammenhæng har den forelæggende ret i første række anført, at de i hovedsagen omhandlede automatiske betalingsanordninger er »produkter« som omhandlet i artikel 1, nr. 1), i direktiv 98/34. Den forelæggende ret ønsker derfor oplyst, om forpligtelsen til at angive kildekoden til den registrerede software i disse anordninger er omfattet af begrebet »teknisk forskrift« som omhandlet i dette direktivs artikel 1, nr. 11), som sondrer mellem fire kategorier af foranstaltninger. I bekræftende fald ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilken kategori en sådan forpligtelse skal henføres til.

20 Ifølge den forelæggende ret kan denne forpligtelse henhøre under tre af disse kategorier og dermed kvalificeres enten som en »teknisk specifikation« som omhandlet i artikel 1, nr. 3), i direktiv 98/34, som et »andet krav« som omhandlet i dette direktivs artikel 1, nr. 4), eller som en regel »vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt« som omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, nr. 11).

21 I anden række ønsker den forelæggende ret oplyst, om forpligtelsen til at udlevere kildekoden til en registreret software til overensstemmelseskontrolorganet kan anses for en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion som omhandlet i artikel 34 TEUF.

22 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at denne forpligtelse forfølger et legitimt formål, for så vidt som den gør det muligt for den nationale skattemyndighed at sikre sig, at registreringerne er korrekte, og at undgå enhver manglende registrering eller manglende betaling af afgifter. Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt en sådan forpligtelse er nødvendig for at opnå dette formål. Den forelæggende ret har således fremhævet, at Skidata med henblik på

gennemførelsen af de omhandlede kontroller i andre medlemsstater udleverer en grænseflade for programmering af applikationer for automatiske anordninger, som de i hovedsagen omhandlede, der gør det muligt for organet, der foretager overensstemmelseskontrol af skattekravene, at indhente alle nødvendige oplysninger om betalingerne. Den forelæggende ret har endvidere anført, at Skidata ligeledes havde indvilliget i at fremlægge den del af kildekoden, der vedrørte registrering af betalinger og afgifter med henblik på overensstemmelseskontrollen. Det i hovedsagen omhandlede kontrolorgan har imidlertid ikke godkendt dette forslag og kræver fortsat fremlæggelse af den fuldstændige kildekode.

23 I denne henseende er den forelæggende ret af den opfattelse, at selv om den forpligtelse, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, ikke forbyder markedsføring af automatiske betalingsanordninger på det lettiske marked, pålægger den producenten af disse anordninger en dobbelt byrde, idet de pågældende anordninger skal være i overensstemmelse med både reglerne i produktionslandet og i det land, hvor anordningerne markedsføres. Ifølge den forelæggende ret kan en sådan forpligtelse derfor gøre indførslen af de nævnte anordninger vanskeligere og dyrere, således at den kan afholde de berørte erhvervsdrivende fra at markedsføre dem i Letland.

24 På denne baggrund har administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager, sektionen for Riga) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 1, nr. 11), i [direktiv 98/34] fortolkes således, at begrebet »tekniske forskrifter«, hvorved ethvert udkast til teknisk forskrift skal sendes til Kommissionen i henhold til det nævnte direktivs artikel 8, stk. 1, omfatter en retsforskrift, hvorefter en leverandør af vedligeholdelsesydelser er forpligtet til at udlevere kildekoden til en registreret software til [overensstemmelseskontrolorganet]?

2) Skal artikel 34 [TEUF] fortolkes således, at kravet om at udlevere [kildekoden til] en registreret software til et [overensstemmelseskontrolorgan] kan anses for en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion?

3) Såfremt det foregående spørgsmål besvares bekræftende, kan denne foranstaltning da anses for at stå i rimeligt forhold til hensynet til effektiv skatte- og afgiftskontrol?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

25 Indledningsvis bemærkes, således som det følger af artikel 10 og 11 i direktiv 2015/1535, at direktiv 98/34 blev ophævet med virkning fra den 7. oktober 2015, hvor direktiv 2015/1535 trådte i kraft. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Europark erhvervede visse af de omhandlede automatiske betalingsanordninger den 30. juni 2015, mens de øvrige blev erhvervet efter den 7. oktober 2015. De otte omhandlede ordninger blev registreret i den nationale skattemyndigheds database og derefter udelukket fra denne efter denne dato. Det følger heraf, at såvel bestemmelserne i direktiv 98/34 som bestemmelserne i direktiv 2015/1535 finder anvendelse ratione temporis på de faktiske omstændigheder i hovedsagen.

26 Eftersom de bestemmelser i disse direktiver, der er relevante for hovedsagen, imidlertid har en sammenlignelig ordlyd, skal alene bestemmelserne i direktiv 2015/1535 anvendes.

27 Det skal desuden bemærkes, at den forelæggende ret har med det første spørgsmål anmodet Domstolen om at fortolke artikel 1, nr. 11), i direktiv 98/34 på baggrund af dette direktivs artikel 8, stk. 1, i direktiv 98/34, hvorefter medlemsstaterne straks skal sende Kommissionen ethvert udkast til »teknisk forskrift« som omhandlet i dette direktivs artikel 1, nr. 11). I denne henseende bemærkes, således som den forelæggende ret ligeledes har anført, at det følger af fast retspraksis, at en medlemsstats manglende opfyldelse af sin forpligtelse til forudgående meddelelse om et sådant udkast medfører, at disse tekniske forskrifter ikke kan gøres gældende over for borgerne (dom af 3.12.2020, Star Taxi App, C-62/19, EU:C:2020:980, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).

28 Det skal derfor fastslås, at den forelæggende ret med sit første spørgsmål ønsker oplyst, om artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535 skal fortolkes således, at en national lovgivning, som pålægger den tjenesteyder, der er ansvarlig for vedligeholdelsen af automatiske betalingsanordninger, at udlevere kildekoden til den registrerede software i disse anordninger til det organ, der foretager overensstemmelseskontrollen af de nævnte anordninger, udgør en »teknisk forskrift« som omhandlet i denne bestemmelse, der kun kan gøres gældende over for borgerne, hvis det tilsvarende udkast til lovgivning er blevet meddelt Kommissionen på forhånd i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, første afsnit, i direktiv 2015/1535.

29 Der mindes om, at artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535 sondrer mellem fire kategorier af tekniske forskrifter, der kan anses for at udgøre »tekniske forskrifter« i direktivets forstand, nemlig for det første en »teknisk specifikation«, for det andet et »andet krav«, for det tredje en »forskrift vedrørende tjenester« og for det fjerde »medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt«. De tre første kategorier af foranstaltninger er defineret i henholdsvis litra c)-e) i denne artikel 1, stk. 1.

30 Med henblik på at besvare det forelagte spørgsmål skal det derfor undersøges, om forpligtelsen til at udlevere kildekoden til en registreret software i automatiske betalingsanordninger til et overensstemmelseskontrolorgan, såsom den forpligtelse, der er fastsat i reglerne om anvendelse, henhører under en af disse fire kategorier af tekniske forskrifter.

31 Det skal i første række præciseres, at den forelæggende rets spørgsmål ikke vedrører informationssamfundets tjenester, dvs. tjenester, der teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en modtager, men specifikke produkter og deres anvendelse, i det foreliggende tilfælde automatiske betalingsordninger. Det er derfor ufornødent at undersøge, om en sådan forpligtelse henhører under kategorien »forskrift vedrørende tjenester« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra e), i direktiv 2015/1535.

32 I anden række skal det efterprøves, om denne forpligtelse kan henhøre under kategorien »medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535.

33 Selv om den manglende meddelelse af kildekoden til den registrerede software i automatiske betalingsanordninger til overensstemmelseskontrolorganet i det foreliggende tilfælde fører til, at det er umuligt at anvende disse anordninger til registrering af transaktioner og betalinger, forbyder de i hovedsagen omhandlede regler om anvendelse imidlertid ikke fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af sådanne anordninger.

34 Følgelig kan den forpligtelse til at udlevere kildekoden til den registrerede software, der er indført ved de i hovedsagen omhandlede regler om anvendelse, ikke henhøre under kategorien af »medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535.

35 Hvad i tredje række angår spørgsmålet om, hvorvidt denne forpligtelse er omfattet af begrebet »teknisk specifikation« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra c), i direktiv 2015/1535, bemærkes, at dette begreb henviser til specifikationer, der indeholdes i et dokument, som fastlægger karakteristika for et produkt, som f.eks. kvalitet, brugsegenskaber, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter for varen vedrørende bl.a. procedurer for overensstemmelsesvurdering.

36 I overensstemmelse med Domstolens faste praksis forudsætter begrebet »teknisk specifikation«, at den nationale foranstaltning nødvendigvis skal vedrøre produktet eller dets emballering som sådan og således fastsætte de karakteristika, der kræves af et produkt (dom af 24.11.2022, Belplant, C-658/21, EU:C:2022:925, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).

37 Domstolen har ligeledes fastslået, at en national lovgivning, der gør markedsføringen af et produkt betinget af en forudgående tilladelse, skal kvalificeres som en »teknisk forskrift« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535 (jf. i denne retning dom af 22.1.2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).

38 I hovedsagen henviser den forpligtelse, der i henhold til artikel 121^4, nr. 4, i reglerne om anvendelse påhviler leverandøren af vedligeholdelsesydelser, til at udlevere den tekniske dokumentation vedrørende pågældende produkter til det organ, der har til opgave at foretage overensstemmelseskontrol af disse produkter, hvilken dokumentation skal indeholde den registrerede softwares kildekode og objektkode, til produkterne som sådanne. Nærmere bestemt fremgår det af den nationale lovgivning, at kildekoden indeholder datamatiske instruktioner, som kan læses af mennesker og er blevet udfærdiget af en programmør, og at objektkoden er en samling af symboler, som læses af en computer med henblik på eksekveringen af et program. Desuden præciseres det i denne lovgivning, at den nævnte dokumentation skal fremlægges på producentens sprog og vedlægges en notarbekræftet oversættelse til det nationale sprog. Det skal derfor bemærkes, at den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning henviser til produktet som sådan og pålægger leverandører af vedligeholdelsestjenester at udlevere teknisk dokumentation, der bl.a. indeholder den registrerede softwares kildekode og objektkode, der skal anses for obligatoriske og specifikke egenskaber for alle salgsautomater, fordi de ikke kan pålægges for produkter, der ikke har den registrerede softwares kildekode og objektkode.

39 Desuden er forpligtelsen til at meddele den registrerede softwares kildekode og objektkode et krav, der gælder for automatiske betalingsanordninger som led i proceduren for vurdering af, om de er i overensstemmelse med skattekravene. I den forbindelse skal disse koder kontrolleres i forbindelse med overensstemmelseskontrolorganets kontrol af overensstemmelsen. Hvis de ikke meddeles, kan de automatiske betalingsanordninger ikke opnå den overensstemmelseserklæring, der er nødvendig for, at de kan registreres i den nationale skattemyndigheds enhedsdatabase,

hvilket i princippet er til hinder for, at de kan markedsføres i Letland. Endelig skal det fremhæves, at reglerne og forskrifterne for proceduren for overensstemmelsesvurdering er fastsat ved reglerne om anvendelse, som ikke er blevet meddelt Kommissionen i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, første afsnit, i direktiv 2015/1535.

40 Følgelig henhører en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, og som pålægger den tjenesteyder, der er ansvarlig for vedligeholdelsen af automatiske betalingsanordninger, at udlevere den tekniske dokumentation, der navnlig indeholder kildekoden til den registrerede software, til det organ, der foretager overensstemmelseskontrollen af disse anordninger, under begrebet »teknisk specifikation« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra c), i direktiv 2015/1535 og udgør således en »teknisk forskrift« som omhandlet i dette direktivs artikel 1, stk. 1, litra f).

41 I fjerde og sidste række skal det vurderes, om forpligtelsen til at udlevere kildekoden til den registrerede software kan kvalificeres som en »teknisk forskrift« som følge af, at den henhører kategorien af »andre krav« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra d), i direktiv 2015/1535. I henhold til denne bestemmelse omfatter dette begreb ethvert krav, der ikke er en teknisk specifikation, og som pålægges et produkt af bl.a. forbruger- eller miljøbeskyttelseshensyn, og som vedrører produktets livscyklus efter markedsføring, såsom betingelser for anvendelse, genanvendelse, genbrug eller bortskaffelse, når disse betingelser kan influere betydeligt på sammensætningen af produktet, dets natur eller afsætningen af det.

42 Det skal fastslås, at for så vidt som denne forpligtelse henhører begrebet »teknisk specifikation«, således som det er fastslået i denne doms præmis 40, kan den ikke kvalificeres som et »andet krav«. I overensstemmelse med definitionen af dette begreb i den foregående præmis omfatter det nemlig ikke »tekniske specifikationer«.

43 For fuldstændighedens skyld skal det imidlertid præciseres, at Domstolen har fastslået, at de pågældende nationale foranstaltninger for at kunne kvalificeres som »andre krav« skal udgøre »betingelser«, der kan influere betydeligt på sammensætningen af det pågældende produkt, dets natur eller markedsføringen af det (jf. i denne retning dom af 9.3.2023, Vapo Atlantic, C-604/21, EU:C:2023:175, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

44 I det foreliggende tilfælde bemærkes, at en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som pålægger de tjenesteydere, der har til opgave at vedligeholde automatiske betalingsanordninger, at udlevere kildekoden og objektkoden til den registrerede software i disse anordninger til det organ, at der foretager overensstemmelseskontrol af de nævnte anordninger, med henblik på at opnå en overensstemmelseserklæring, der er nødvendig for registreringen af de nævnte anordninger i den nationale skattemyndigheds enhedsdatabase, kan påvirke markedsføringen af disse anordninger. Den manglende overholdelse af denne forpligtelse kan nemlig influere betydeligt på markedsføringen af automatiske betalingsanordninger, eftersom de erhvervsdrivende ikke har noget incitament til at erhverve dem, og disse anordninger i realiteten ikke kan anvendes til det formål, som de er bestemt til. Det skal i øvrigt bemærkes, således som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at forpligtelsen til at udlevere den i hovedsagen omhandlede registrerede softwares kildekode og objektkode ikke har til formål at beskytte forbrugerne eller miljøet, men at gøre det muligt for staten at sikre overholdelsen af indberetningsforpligtelserne og at sikre kontrollen med betalingen af afgifter.

45 En national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede kan derfor ikke anses for at udgøre et »andet krav« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra d), i direktiv 2015/1535.

46 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, litra f), i direktiv 2015/1535 skal fortolkes således, at en national lovgivning, som pålægger den tjenesteyder, der er ansvarlig for vedligeholdelsen af automatiske betalingsanordninger, at udlevere kildekoden til den registrerede software i disse anordninger til det organ, der foretager overensstemmelseskontrollen af de nævnte anordninger, udgør en »teknisk forskrift« som omhandlet i denne bestemmelse, der kun kan gøres gældende over for borgerne, hvis det tilsvarende udkast til lovgivning er blevet meddelt Kommissionen på forhånd i overensstemmelse med dette direktivs artikel 5, stk. 1, første afsnit.

Det andet og det tredje spørgsmål

47 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet og det tredje spørgsmål.

Sagsomkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

Artikel 1, stk. 1, litra f), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester

skal fortolkes således, at

en national lovgivning, som pålægger den tjenesteyder, der er ansvarlig for vedligeholdelsen af automatiske betalingsanordninger, at udlevere kildekoden til den registrerede software i disse anordninger til det organ, der foretager overensstemmelseskontrollen af de nævnte anordninger, udgør en »teknisk forskrift« som omhandlet i denne bestemmelse, der kun kan gøres gældende over for borgerne, hvis det tilsvarende udkast til lovgivning er blevet meddelt Europa-Kommissionen på forhånd i overensstemmelse med dette direktivs artikel 5, stk. 1, første afsnit.

Underskrifter